

چکیده 1

مقدمه 3

توجیه طرح 3

تعیین پروژه 8

روش تحقیق 9

فصل اول: شناخت کلی بیمارستان .....

بخش اول: تعاریف .....

1-1-1-1 تاریخچه خدمات بیمارستانی..... 8

2-1-1-2 تعریف بیمارستان..... 10

3-1-1-3 تقسیم‌بندی بیمارستان..... 11

1-3-1-1 بیمارستان عمومی..... 11

2-3-1-2 بیمارستانهای تخصصی..... 11

4-1-1-4 سطوح بیمارستانها..... 12

1-4-1-1 بیمارستان ناحیه ای..... 12

2-4-1-2 بیمارستان منطقه ای غیر آموزشی..... 12

3-4-1-3 بیمارستان های منطقه ای آموزشی..... 12

4-4-1-4 بیمارستان قطبی آموزشی..... 12

5-4-1-5 بیمارستان کشوری..... 12

5-1-1-5 مساحت و اندازه بیمارستان..... 12

6-1-1-6 سرانه تخت در بیمارستانها..... 13

7-1-1-7 اصول اساسی تشکیلات بیمارستانی..... 13

بخش دوم: فرم کلی ساختمان بیمارستان .....

8-1-1-8 فرم کلی ساختمان بیمارستان از نظر ارتفاع..... 14

9-1-1-9 تیپولوژی بیمارستان..... 16

1-9-1-1 سیستم پایدون..... 16

2-9-1-2 سیستم متراکم..... 17

3-9-1-3 سیستم مخلوط..... 17

4-9-1-4 تعدادی از گونه های مختلف بیمارستان..... 18

بخش سوم: توسعه استراتژیک طراحی مدرن .....

11-1-1-11 برنامه های فضاها ی بیمارستانی..... 23

12-1-1-12 توسعه استراتژیک طراحی مدرن..... 25

13-1-1-13 انواع طرحهای استراتژیک..... 28

1-13-1-1 نمونه های عمودی فرمهای ساختمانی..... 29

2-13-1-2 نمونه های افقی فرمهای ساختمانی..... 30

فصل دوم : بررسی بستر و اقلیم تهران .....

41	1-2-1- توصیف شهر تهران .....
41	1-1-2- سیر تحول کاربری خدمات درمانی .....
42	2-1-2- گسترده شهر تهران و الگوی ساختاری .....
43	3-1-2- موقعیت استقرار شهر و بستر طبیعی آن .....
43	4-1-2- عوارض ارتفاعی .....
45	5-1-2- زلزله .....
49	6-1-2- اقلیم .....
65	7-1-2- آفتاب گیری و کنترل تابش .....
74	2-2- معرفی منطقه یک .....
74	1-2-2- مشخصات جغرافیایی منطقه یک .....
74	2-2-2- ویژگی های سیاسی و اجتماعی منطقه .....
75	3-2-2- چشم انداز توسعه منطقه یک .....
76	3-2-3- شرح محدوده ولنجک .....
78	1-3-2- حمل و نقل عمومی .....
78	2-3-2- مراکز خرید .....
78	3-3-2- اماکن مهم .....
79	4-3-2- مراکز تفریحی ورزشی .....
79	5-3-2- شبهه بانک ها در ولنجک .....
80	4-2- دسترسی ها .....
80	5-2- موقعیت و مساحت .....

فصل سوم : تقسیم بندی کلی مناطق مختلف بیمارستان .....

بخش اول : راهنمای برنامه ریزی و طراحی معماری بخش های بستری

83	1-3- شرایط مناسب محیط بیمار .....
83	2-3- مواردی که موجب ایجاد محیط مناسب برای بیماران می شود .....
84	3-3- نور طبیعی منظره و تهویه طبیعی .....
84	1-3-3- ابعاد پنجره ها .....
84	2-3-3- مکان پنجره ها .....
84	3-3-3- جلوگیری از تابش آفتاب .....
84	4-3-3- نوع بازشویی پنجره ها .....
85	4-3- نور مصنوعی در اتاق های بستری .....
85	5-3- دما، رطوبت و تهویه مکانیکی .....
86	1-5-3- کنترل دما و رطوبت .....
86	2-5-3- تهویه مکانیکی .....
86	6-3- بهداشت محیط و کنترل عفونت .....
87	7-3- ایمنی .....
87	8-3- صدای مطلوب و نامطلوب .....
87	1-8-3- تعریف .....

- 87 ..... صدای نامطلوب 2-8-3
- 88 ..... تسهیلات آسایش و ایمنی بیماران 9-3
- 89 ..... تعداد تخت‌های اتاق‌های بستری در بخش بستری جراحی 1-9-3
- 89 ..... فاصله تخت‌های بستری 2-9-3
- 89 ..... امکانات تخت‌های بستری 3-9-3
- 90 ..... سیستم احضار پرستار و اینترکام 4-9-3
- 90 ..... امکان گوش دادن به رادیو، انتخاب کانال تلویزیون 5-9-3
- 90 ..... دستگیره‌های حفاظتی در حمام‌ها و سرویس‌های بهداشتی 6-9-3
- 91 ..... سرویس بهداشتی معلولان 7-9-3
- 91 ..... شیشه و توری پنجره‌ها 8-9-3
- 91 ..... پرده 9-9-3
- 91 ..... تلفن 10-9-3
- 92 ..... گنجه لباس بیماران 11-9-3
- 92 ..... یخچال 12-9-3
- 92 ..... دستشویی 13-9-3
- 92 ..... گازهای طبی 14-9-3
- 92 ..... اتاق روز بیماران 15-9-3
- 93 ..... رنگ و فضای معماری 10-3
- 94 ..... فضای معماری 1-10-3
- 94 ..... رنگ 2-10-3
- 11-3 ..... تسهیلات و فضاهای مورد نیاز پزشکان و پرستاران در بخش‌های بستری
- 95 ..... بستری 95
- 95 ..... تسهیلات و فضاهای مورد نیاز پرستاران 1-11-3
- 97 ..... ارتباط بخش‌های بستری جراحی و بیمارستان 12-3
- 97 ..... ترکیب بندی بخش‌های بستری جراحی 1-12-3
- 98 ..... همجواری حداقل دو بخش بستری 2-12-3
- 98 ..... ظرفیت یک بخش بستری داخلی/ جراحی 3-12-3
- 99 ..... جهت نورگیری بخش‌های بستری 4-12-3
- 99 ..... گسترش آینده 5-12-3
- 99 ..... ارتباط بخش‌های بستری با سایر بخش‌های بیمارستان 6-12-3
- 101 ..... روابط فضاهای داخلی بخش‌های بستری جراحی 13-3
- 101 ..... انتخاب مدول شبکه ستون‌های سازه ساختمان 1-13-3
- 101 ..... مکان ایستگاه پرستاری 2-13-3
- 101 ..... گروه بندی بیماران بر حسب شدت بیماری، شرایط بیماری و خصوصیات روانی 3-13-3
- 102 102
- 102 ..... ظرفیت بخش و مکان اتاق‌های آن در رابطه با ایستگاه پرستاری 4-13-3
- 103 ..... عملکرد فضاهای بخش‌های بستری داخلی/ جراحی 14-3
- 103 ..... فضاهای بیمار خواب 1-14-3
- 103 ..... اتاق بستری یک تختخوابی 2-14-3

105	3-14-3- مشخصات مشترك اتاق‌های بستری و تجهیزات آنها ...
106	3-14-4- فضاهای پشتیبانی داخل بخش بستری .....
112	3-15-15- نقشه اتاق بستری يك تختخوابي .....
114	3-16-16- مشخصات نقشه اتاق کار کثیف در کلیه سطوح بیمارستان‌ها
117	3-17-17- مشخصات نقشه اتاق جمع آوری کثیف در کلیه سطوح بیمارستان‌ها .....
116	3-18-18- اتاق نظافت .....
117	3-19-19- مشخصات نقشه اتاق معاینه و درمان در بیمارستان ...
118	3-20-20- دوش و توالت و دستشویی معلولان در تمام سطوح بیمارستان‌ها .....
120	3-21-21- ایستگاه پرستاری .....
122	3-22-22- بخش بستری مراقبت‌های ویژه C.C.U.- I.C.U. .....
123	بخش دوم: بخش جراحی .....
125	3-23-23- سازماندهی بخش جراحی .....
126	3-23-1- بخش جراحی .....
126	3-23-2- اتاق‌های جراحی .....
126	3-23-3- فضاهای مشترك .....
126	3-24-24- بخش جراحی .....
127	3-24-1- تیم جراحی شامل .....
127	3-24-2- وسایل اتاق عمل .....
130	3-25-25- فضاهای داخلی بخش جراحی .....
130	3-25-1- تعداد اتاق‌های عمل .....
131	3-25-2- مساحت‌های مورد نیاز قسمتهای مختلف بخش جراحی ..
132	3-26-26- تجهیزات .....
133	3-26-1- تجهیزات و وسایل اتاق عمل .....
135	3-26-2- وسایل اتاق بهبودی .....
135	3-26-3- خطرات انفجار .....
136	3-26-4- اندازه اتاق عمل .....
141	3-27-1- اورژانس و بیماران سرپایی .....
141	3-27-2- ورودی اورژانس .....
142	3-28-28- درمانگاه .....
143	3-28-1- تقسیم‌بندی فضاهای درمانگاه .....
144	3-28-2- فضاهای کلینیکی تیپ .....
145	3-28-3- انواع درمانگاه .....
145	2-28-3-1- کلینیک جراحی عمومی .....

146	3-28-3-2- گوش و حلق و بینی
150	3-28-3-3- چشم پزشکی
151	3-28-3-4- جراحی ارتوپدی
154	3-28-3-5- جراحی پلاستیک
156	3-28-3-6- امراض پوستی
157	3-28-3-7- کلینیک قلب
160	3-28-4- سیرکولاسیون‌های اصلی درمانگاه
161	3-28-5- رابطه درمانگاه و بیمارستان
161	3-28-6- تزریقات
161	2-28-7- پانسمان
161	2-28-8- داروخانه

بخش چهارم: تشخیص و درمان

162	3-29-29- بخش معاینات و معالجات مشترک
163	3-29-1- آزمایشگاه بالینی
165	3-29-2- رادیولوژی
167	3-29-3- فیزیوتراپی
169	3-29-4- بخش تسهیلات تشخیص

بخش پنجم: اداری و خدمات و پشتیبانی

172	3-30-3- بایگانی
173	3-30-1- فضاهای عمومی
174	3-31- تسهیلات جنبی
174	3-32-3- بخش خدمات و تدارکات
174	3-32-1- ساختمان خدمات
175	3-32-2- تغذیه
177	3-32-3- کاخداري
178	3-32-4- رختشویخانه
179	3-32-5- استریلیزاسیون مرکزی
182	3-32-6- انبارها
183	3-32-7- تسهیلات کارکنان

فصل چهارم : نمونه های بیمارستان

184	4-1- بیمارستان رجین استیت هلن
189	4-2- نمونه بیمارستان قزوين

فصل پنجم: معماری داخلی بیمارستان

بخش اول

201	5-1- رنگ، فرم، فضا
-----	--------------------

- 202 ..... 5-1-1-1 بوجود آوردن يك فضاي بهبودي بخش
- 204 ..... 5-1-1-2 فوائد تعالي و تكامل
- 205 ..... 5-1-1-3 كارايي و فشارهاي محيط
- 206 ..... 5-1-1-4 درهم آميختن معماري و طراحي داخلي
- ..... بخش دوم
- 207 ..... 5-2-2-1 خصوصيات معماري
- 207 ..... 5-1-2-1 عوامل محيطي
- 208 ..... 5-2-2-2 اهميت زيست شناختي نور
- 208 ..... 5-3-2-2 فوائد نور كامل (حاوي همه طول موجها)
- 209 ..... 5-3-3-1 رنگ
- 210 ..... 5-1-3-1 چگونه مي توان از رنگ استفاده نمود
- 211 ..... 5-2-3-1 رنگ و تأثير آن در درك فضا
- 213 ..... 5-3-3-1 استفاده هاي عملي از روانشناسي رنگ
- 215 ..... 5-4-4-1 لابي
- 217 ..... 5-5-5-1 تسهيلات غذاخوري براي ملاقات كنندگان و پزشكان
- 218 ..... 5-1-5-1 اتاق استراحت بيماران و ملاقات كنندگان
- 219 ..... 5-6-6-1 اتاق بيماران
- 220 ..... 5-1-6-1 محدوديت و انزوا
- 221 ..... 5-2-6-1 طرح اتاق
- 221 ..... 5-3-6-1 وسائل رفاهي و تزئيني

فصل ششم : تهيه و تنظيم برنامه فيزيكي .....

- 1-6-1 جدول برنامه
- ..... فيزيكي
- .....
- 222

فصل هفتم : معرفي طرح .....

- ..... بخش اول: تحليل سايت
- 271 ..... 7-1-1-1 تحليل سايت
- 271 ..... 7-1-1-1 دلايل انتخاب سايت پروژه
- 272 ..... 7-2-1-1 دسترسي ها به سايت

بخش دوم: اقلیم در طراحی .....

274 ..... 2-7- جهت گیری و فرم ساختمان

274 ..... 3-7- جدار ساختمان و تبادل حرارتی

275 ..... 4-7- جهت دادن به بدنه ساختمان برای استفاده از نسیم دریا و باد مطلوب

بخش سوم: آلترناتیو ها

278 ..... 5-7- ارائه آلترناتیو و انتخاب بهینه

280 ..... 6-7- ایده و کانسپت اولیه

بخش چهارم: طرح معماری پروژه بیمارستان 256 تختخوابی تخصصی زیبایی.....

282 ..... 7-7- تهیه دیاگرام ها

282 ..... 1-7-7- دیاگرام کلی حجم

282 ..... 2-7-7- دیاگرام زون بندی پلان ها

288 ..... 3-7-7- دیاگرام های عمودی

293 ..... 8-7- پلان هر بخش به صورت مجزا

305 ..... 9-7- طراحی نما

منابع و مأخذ .....